

MEDİAD

Medya ve Din Araştırmaları Dergisi | Journal of Media and Religion Studies

ARAŞTIRMA MAKALESİ | RESEARCH ARTICLE

Aralık-December 2025, 8(2), 649-674

Geliş-Submission: 06.09.2025 | Kabul-Acceptance: 14.12.2025

| Yayın-Publication: 31.12.2025

DOI: doi.org/10.47951/mediad.1779046

ASMR Videolarında Dijital Maneviyat: Dini İçerik ve Sanal Kutsal Deneyimlerin Sosyolojik Analizi

Abdurrahman YALÇI*

Öz

Çalışmamız, YouTube'daki ASMR videolarında dinî içeriklerin nasıl kurulduğunu ve hangi duyumsal-söylemsel stratejilerle dolaşıma girdiğini din sosyolojisi perspektifinden incelemektedir. Araştırmanın nitel tasarımı, dengeli bir örnekleme (n=40; İslami, Hristiyan, Hindu/Budist, New Age/Spiritüel) ve dört tema üzerinden yürütülmüştür: dua/tilavet, mantra/zikir, şifa/enerji ve ibadet ambiyansı. Ses ve görüntüden oluşan akış; başlık, açıklama, chapters ve etiketten oluşan paratekst ile anonim yorumların incelenmesi birlikte değerlendirilmiş; internet etnografisi ve duyusal etnografiden yararlanılmıştır. Bulgular, fısıltı, yakın mikrofon, yavaş tempo ve tekrarın oluşturduğu ortak estetik omurganın “mahrem eşlik” ve dijital eş-hazır bulunuş hissini ürettiğini; uyku, rahatlama, şifa gibi paratekst vaatlerinin yorum tanıklıklarıyla uyumlu olduğunu göstermektedir. Kategoriler arası farklarda Hristiyanlıkta pastoral bakım dramaturjisi, İslam'da murattel benzeri yakın söyleyiş, Hindu/Budist ve New Age'de şarkı kaseleri ve iyileştirme söyleminin belirginliği öne çıkmaktadır. Şifa/enerji temasının erişimde baskınlaşması, medyatikleşme ve “banal din” çerçevesiyle, platform mantığı ve dijital mahremiyet dramaturjisiyle tutarlıdır. Çalışma, dijital ortamda duyusal dindarlığın tipolojisini ve terapötik dinseliliğin yükselişini kavramsal olarak netleştirmektedir. Elde edilen tipoloji, dua/tilavet ile ibadet ambiyansının uzun akışlı eşlik sunduğunu; şifa/enerji kipinin kısa-orta süreli videolarda ölçeklendiğini göstermektedir. Bulgular, ev içi ritimlere gömülü “uzaktan eşlik” temelli bir ambiyans dindarlığının görünür kılındığını ve dinî dilin iyi oluş ekseninde yeniden çerçevelenerek kullanıcı-merkezli bir dijital dindarlık ekonomisine dönüştüğünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Din Sosyolojisi, Din ve Medya, Dijital Din, Duyusal Dindarlık, ASMR

Digital Spirituality in ASMR Videos: A Sociological Analysis of Religious Content and Virtual Sacred Experiences

Abstract

Our study examines, from a sociology-of-religion perspective, how religious content is configured in YouTube ASMR videos and through which sensory-discursive strategies it circulates. The qualitative design uses a balanced sample (n = 40; Islamic, Christian, Hindu/Buddhist, New Age/Spiritual) and four themes: prayer/recitation, mantra/dhikr, healing/energy, and worship ambience. We jointly evaluate the audiovisual stream with paratext—title, description, chapters, and tags—and anonymized comments, drawing on internet ethnography and sensory ethnography. Findings show that whisper, close microphone, slow tempo, and repetition constitute a shared aesthetic spine that produces “intimate accompaniment” and a sense of ambient co-presence; paratextual promises such as sleep, relaxation, and healing align with testimonial comments. Cross-category differences include a pastoral-care dramaturgy in Christian cases, murattal-like close delivery in Islamic cases, and, in Buddhist/Hindu and New Age cases, the prominence of singing bowls, and healing discourse. The dominance of the healing/energy theme in reach is consistent with the mediatization and “banal religion” framework, as well as with platform logics and a digital intimacy dramaturgy. The study conceptually

* Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi, e-mail: ayalcia@gmail.com, orcid.org/0000-0002-6375-0701, Kars, Türkiye

clarifies a typology of digital sensory religiosity and the rise of therapeutic religiosity. The typology indicates long-flow companionship in prayer/recitation and worship ambience, whereas the healing/energy mode scales via short-to-medium-length videos. The findings show that an ambience-based mode of religiosity grounded in “remote accompaniment” and embedded in domestic rhythms has become visible, and that religious language is being reframed around well-being in ways that transform it into a user-centered digital religiosity economy.

Keywords: Sociology of Religion, Religion and Media, Digital Religion, Sensory Religiosity, ASMR

ATIF: Yalçı, A. (2025). ASMR videolarında dijital maneviyat: Dini içerik ve sanal kutsal deneyimlerin sosyolojik analizi. *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi (MEDIAD)*, 8(2), 649-674. <https://doi.org/10.47951/mediad.1779046>

Giriş

Yirmi birinci yüzyılın dijital çağında, geleneksel dini pratiklerin ve maneviyat arayışlarının köklü bir dönüşüm geçirmekte olduğu gözlemlenmektedir. İnternet sonrası dönemde ortaya çıkan yeni boyutlar; dinî yapı ve otorite sistemlerinde dönüşüme yol açmıştır (Akgül, 2017, ss. 191-193; Bunt, 2012, s. 178; Hjarvard, 2008, s. 3). Bu dönüşümün en dikkat çekici ve henüz incelenmemiş örneklerinden biri, Otonom Duyusal Meridyen Tepki (ASMR) videolarında dini içeriklerin kullanımınıdır.

2010 yılında Jennifer Allen tarafından kavramsallaştırılan ASMR fenomeninin (Dr. Richard, 2016) küresel boyutları etkileyici veriler sunmaktadır. YouTube resmî verilerine göre 2022 yılında yaklaşık 90 milyar kez izlenen ASMR videoları (Farnham, 2023), 2024 yılından itibaren bu platformun en çok aranan terimi haline gelmiştir (Dr. Richard, 2024). Her yıl 9 Nisanda Uluslararası ASMR Günü kutlanmakta, #InternationalASMRDay etiketiyle paylaşımlar yapılmaktadır. ASMR içerikleri, çoğunlukla YouTube gibi video paylaşım platformlarında üretilip dolaşıma girmektedir. Kullanıcı toplulukları ve ASMR kanalları etrafında örgütlenen bu alan, gündelik gevşeme, uykuya geçiş ve stres azaltma gibi amaçlarla tüketilmektedir. Belirli sesler, dokunuşlar veya görsel uyaranlar karşısında bireylerin yaşadığı rahatlatıcı duyuşal deneyimi ifade eden bu fenomen; başın arkasından başlayıp ense ve omurga boyunca aşağı doğru “karıncalanma” olarak tarif edilen, rahatlama ve dinginlik duygularıyla tanımlanmaktadır (Aytekin, 2019, s. 1591; Barratt & Davis, 2015, ss. 1-8).

ASMR'nin tetikleyicileri arasında fısıltı, kişisel ilgi, folyo hışırtısı ve tırnak tıklatma gibi keskin sesler ile yavaş ve ritmik hareketler öne çıkmaktadır. Bu tetikleyicilerin yaygınlığı konu ile ilgili yapılan ilk geniş ölçekli ankette sistematik biçimde raporlanmıştır (Barratt & Davis, 2015, ss. 5-7). ASMR'nin beyin üzerindeki etkisini araştıran deneysel çalışmalarda, karıncalanma anlarında ödül ve öz-düzenleme ile ilişkili beyin bölgelerinde aktivasyon artışı görülmüştür. Genel olarak, bu sonuçlar ASMR videolarının, daha önce sosyal bağ kurma ve müzik dinleme gibi deneyimler sırasında gözlemlenen beyin bölgelerinin aktivasyonu yoluyla karıncalanma ve rahatlama hissi yarattığını göstermektedir (Lochte vd., 2018, s. 303; Poerio vd., 2018, ss. 1-2). Ayrıca klinik dışı kullanım bağlamında ASMR oturumları sırasında kalp atım hızı düşüşü ve duyuş durum iyileşmeleri rapor edilmiştir (Barratt & Davis, 2015, ss. 8-11; Poerio vd., 2018, s. 13). Popüler videolar arasında tıbbi muayeneler, saç kesimi ve masaj simülasyonları bulunmaktadır. İzleyiciler ASMR videolarını rahatlama ve uykuyu teşvik etmek ve hatta depresyona iyi gelmesi amacıyla kullanmaktadır (Poerio vd., 2018, s. 2).

ASMR'nin yalnızca gevşeme ve uyku yardımı olarak değil, aynı zamanda dinsel-spiritüel repertuarlarla kesişen bir dijital duyuşal pratik olarak konumlandığını ileri süren çalışmamız,

YouTube'un "katılımcı kültür" mantığından hareket etmektedir. Kullanıcıların gündelik, sıradan yaratıcı üretimleri bu platform aracılığıyla ölçeklenmekte ve yeni tür estetik-duyumsal deneyimler kolektif dolaşıma girmektedir (Burgess & Green, 2009, ss. 13-14). Bu zeminde ASMR, kamusal alanlarda yakınlık ve ortak-buluş duyguları inşa eden, birinci şahıs bakışlar ve yakın çekim ses-görüntü kurgularıyla ilişkisel bir sahneleme pratiği sergilemektedir (Zappavigna, 2020, s. 297).

Dijital din çalışmaları, dini pratiklerin çevrim içi mecralarda dönüşen biçimlerini inceleyen bir çerçeve sunmaktadır. Dijital din ile söz konusu olan çevrim içi ve çevrim dışı dini alanların iç içe geçmesiyle ortaya çıkan teknolojik ve kültürel alanlardır. Bu kavram, dijital teknoloji ve kültürün dini uygulamaları ve inançları etki biçimlerini; aynı zamanda dinin, yeni medya bağlamlarını nasıl şekillendirdiğini kapsamaktadır (Campbell & Tsuria, 2022, s. 5; Çuhadar, 2021, s. 86). Medyatikleşme kuramı açısından bakıldığında medya, dinin iletim kanalı olduğu gibi dinsel deneyimin biçimlenişini de etkilemekte ve popüler kültürle iç içe, yaygın ve sıradanlaşmış bir banal/sıradan din örüntüsü üretmektedir. Medyatikleşme süreciyle birlikte, din giderek medyanın mantığına tabi hale gelmektedir. Medya, özellikle banal din biçiminde dini fikirlerin birincil kaynağı halini almakta; popüler kültürün türlerine göre dini hayal gücünü şekillendirmektedir. Kültürel ortamlar oluşturmakla kurumsallaşmış dinlerin birçok sosyal işlevini üstlenmekte, ahlaki ve manevi rehberliğin yanı sıra bir topluluk duygusu sağlamaktadır. Burada sadece dini konuların sunumu veya haber yapılması değil, dini kurumların fikirlerinin ve otoritesinin değişimi de söz konusudur (Hjarvard, 2008, ss. 1-3, 19). Bu bağlamda ASMR videolarında dini öğelerin kullanımı, dijital ortamın imkânlarıyla birleşerek "duyumsal dindarlık" repertuvarlarını yeniden düzenlemektedir.

Din antropolojisinde duyu-merkezli yaklaşımlar, maddi-duyusal formların dini anlamları nasıl taşıdığını ve bedensel eş-duyumu nasıl örgütlediğini göstermektedir. İbadet pratiğine gömülü olan bu formlar, ortak bedensel bir deneyimi örgütleyerek tekrar üzerinden inananlar arasında bağ kurmakta ve topluluğu ahlâkî öznelere dönüştürerek eş-duyumu üretmektedir (Meyer, 2011, ss. 30-31). Sonik-akustik çalışmalar da dini dolayımın yankı, rezonans ve tını üzerinden onları algılayanların bedenlerine karışarak toplumsal-duyumsal bağlar kurduğunu vurgulamaktadır (Eisenlohr, 2018, s. 9, 2022, s. 627). İslam geleneğinde Kur'an kıraatinin tecvit, ahenk ve duygulanım üzerinden dinleyiciyle kurduğu bedensel-işitsel bağa ilişkin etnografik literatür, sesin normatif-estetik rejimlerle nasıl düzenlendiğini detaylandırmaktadır (Nelson, 1985, ss. 72, 85, 171). Bu birikim, ASMR videolarında Kur'an tilaveti, zikir, ilahi veya mantra estetiğinin ASMR tetikleyicileriyle (fısıltı, yavaş ritim, mikrofon yakınlığı, binaural kayıt vb.) birleştiğinde nasıl "duyusal-dini" atmosferler inşa edebileceğini teorik olarak temellendirmektedir.

Daha geniş sosyokültürel planda, geleneksel dinin geri çekilişi ile *spiritüel dönemeç* arasındaki ilişki, bireyselleşmiş maneviyat ve kişisel mutluluk arayışlarının popüler kültür formlarıyla kaynaştığını düşündürmektedir. Böylece kurumsal bağlılık ve doktrinel uyumun azalması ile benliğin kutsallaştırılması ve New Age¹ alternatif maneviyatının yaygınlaşması arasındaki bağın kuramsal ve ampirik olarak nasıl kurulduğu gösterilmektedir (Houtman & Aupers, 2007, ss. 305-312). Bireyselleşmiş maneviyatın popüler kültür formlarıyla kaynaşması ve popüler kültür aracılığıyla dolaşıma girmesi ise din medya ilişkisinde tartışılmaktadır (F. Karaaslan, 2015, ss. 25-29, 34-36; Ostwalt, 2014, ss. 187-188; Partridge, 2004, s. 124; Hjarvard, 2008, ss. 9-12). Tam da bu bağlamda ASMR, din dışı görünen rahatlama estetiği ile dini içerikleri yan yana getiren; ritüel haline getirilmiş tempo, yakın temas simülasyonu ve fısıltı gibi formlarla izleyicide bedensel-duyusal rezonans üreten melez bir ifade alanıdır. Nitekim videolardaki tetikleyiciler listesinde başat konumda olan

kişisel ilgi ve fısıltı (Barratt & Davis, 2015, s. 6), *yakın ses* ve *gözetken bakış* (Zappavigna, 2020, s. 20) ile birçok dini pratikte olduğu gibi işitsel-görsel benzeşimler kurmaktadır (Nelson, 1985, s. 85).

ASMR'nin dinsel içeriklerle kurduğu ilişkileri sekülerleşmeye veya dinin dijitalleşme karşısında çözüldüğü savına indirgemekten kaçınan çalışmamız; bunun yerine, medyatikleşme ile duyuşsal (işitsel, görsel) ve maddi (cihaz, ortam) aracılığın kesişimi ile beliren yeni bir duyuşsal dindarlık rejimi önermektedir. Bu dindarlık rejimi; fısıltıdan tilavete, mantradan zikir ritmine, ibadet-ambiyans seslerinden enerji-şifa söylemine uzanan bir dizide, platform mantığına gömülü duyuşsal düzenlemeleri içermektedir. ASMR videoları bu düzenlemeleri genellikle gece, uyku öncesi sessizlikte izleyicinin kulaklığında; yakınlık ve dinginlik deneyimi olarak yeniden kurmaktadır (Barratt & Davis, 2015, ss. 6-7; Burgess & Green, 2009, s. 13).

YouTube'un algoritma temelinde keşif, kanal ekonomileri, yorum etkileşimi temelli altyapısal ve kültürel mantığı; ASMR'nin dinsel modüllerle hibritleşmesini kolaylaştırmaktadır. Platform, "gündelik yaratıcılık" ürünlerinin ölçeklenmesini mümkün kıldığı gibi (Burgess & Green, 2009, ss. 13, 57), dijital dindarlığın ağ-temelli, parçalı ve performatif boyutlarını görünür kılmaktadır (Campbell & Tsuria, 2022, s. 5). Bu dinamik, Türkiye bağlamında da, özellikle Kur'an tilaveti, dua ve tesbihat, zikir başlıkları altında çeşitlenen bir üretim-tüketim ekonomisi yaratmaktadır. ASMR fenomenini din sosyolojisi perspektifinden inceleyen araştırmamızda, söz konusu ekosistemde "dinin kullanımı" kavramsal netlik ve tipolojik ayırım yoluyla tartışılması amaçlanmaktadır. Günümüz dünyasında maneviyat arayışlarının nasıl şekillendiği ve geleneksel dini pratiklerin dijital ortamda nasıl dönüştüğü temel ilgi alanımızı oluşturmaktadır.

Kuramsal Çerçeve

YouTube'daki ASMR videolarında din temsillerini açıklamayı amaçlayan çalışmamız, dört kavramsal eksen bir araya getirmektedir: Medyatikleşme ve "banal din" (Hjarvard, 2008), duyuşsal biçimler ve akustik aracılık (Eisenlohr, 2022; Meyer, 2011), yeniden büyülenme ve occulture (Houtman & Aupers, 2007; Partridge, 2004), platform mantığı ve dijital yakınlık (Zappavigna, 2020). Bu kavramsal eksene ayrıca İslami ses estetiği (Nelson, 1985) eşlik etmektedir.

Dijital din literatürü, çevrim içi pratiklerde otorite, ritüel ve cemaat boyutlarının dönüşümünü temel temalar olarak ele almaktadır (Campbell & Tsuria, 2022, ss. 12-13). Söz konusu dönüşüm, YouTube gibi platformlarda abonelik, yorum ve benzeri katılım metriklerinin görünürlük ve etkileşimi performatif biçimde yapılandırmasıyla somutlaşmaktadır (Bayraktar, 2022, s. 122; Burgess & Green, 2009, ss. 54-55). Bu temelde Hjarvard'ın medyatikleşme teorisi, modern toplumlarda dinin yalnızca medyada temsil edilmediğini, bizzat medya mantığına tâbi olarak dönüştüğünü savunmaktadır. Böylelikle popüler kültürde kutsala dair işaretlerin sıradanlaşması (banal din) yaygınlaşmaktadır (Hjarvard, 2008, s. 19).

ASMR'nin yakın mikrofon, fısıltı, yavaş ritim ve tekrar ile örülen işitsel estetiği, izleyicide eş-hazır bulunma ve mahremiyet hissi üretmekte; çevrim içi dua-meditasyon eşliği veya ibadetin ses atmosferi gibi kipleri mümkün kılmaktadır. Meyer'in duyuşsal biçimler kavramsallaştırması, dindeki ses, ritim, tekrar, dokunsal imgelem gibi duyuşsal biçimlerin aidiyet ve ikna üretimindeki merkezi rolünü göstermektedir (Meyer, 2011, ss. 25-27). Bu çerçevede Eisenlohr, kutsalın varlığını teknik aracılık biçimleriyle ilişkilendirerek ses atmosferlerinin gücünün dini temalarla nasıl birleştiğini bedensel duyuşlar üzerinden göstermekte, İslam ibadet pratiklerini ses ve teknik medya

bağlamında incelemektedir. Ona göre ses atmosferleri aracılığıyla ortak dikkat ve eş-duyumsal bağlanma yaratılmaktadır (Eisenlohr, 2018, ss. 3-4, 2022, ss. 614-615).

Partridge, geç modern Batı'da kurumsal dinin otoritesinin zayıflaması ile bireyselleşmiş maneviyatın yükselişini "yeniden-büyülenme" teziyle tartışmaktadır. Kullandığı occulture kavramı; doğu maneviyatı, paganizm, spiritüalizm, alternatif bilim ve tıp ile popüler psikolojiden kaynaklanan geniş bir inanç ve uygulama yelpazesini içermekte; popüler kültürün "kutsallaştırıcı" etkisini vurgulayan bir repertuarı adlandırmaktadır (Partridge, 2004, ss. 1-5). ASMR ekosisteminde reiki, çakra, kristal, enerji temizliği gibi New Age pratiklerinin dua, tilavet, mezmur, mantra ile eklektik birlikteliği, occulture karması olarak okunabilir. Ayrıca Houtman & Aupers'ın "spiritüel dönüş" ile kurumsal dinden uzaklaşan bireyin özne olarak iyi oluş eksenli pratiklere yönelişine yaptıkları vurgu; ASMR'deki şifa, iyileşme, rahatlama söylemlerinin terapötik dinsel olarak değerlendirilmesini sağlamakta ve dinî içeriklerle New Age pratiklerinin eş-dolaşımını açıklamaktadır (Houtman & Aupers, 2007, ss. 306-310, 314-318).

YouTube'un katılımcı kültür mantığı, niş dini içeriklerin yüksek etkileşimli mikro topluluklar içinde dolaşmasını açıklamaktadır (Burgess & Green, 2009, ss. 3-7). Zappavigna, kişisel ilgi rol-oyunlarında bakış açısı (POV), kulak içi fısıltı, ikinci şahıs hitap ve yavaş hareket gibi kaynaklarla bir dijital mahremiyet dramaturjisinin kurulduğunu göstermektedir (Zappavigna, 2020, ss. 12-22). Bu dramaturji, dini ASMR'de dua, meditasyon, "seni uykuya hazırlıyorum" gibi rehberlik ve eşlik etme kiplerini beslemektedir. Ayrıca fısıltı-tilavet ya da yumuşak sesle kıraat gibi sunumların İslami ses etiği ile nerede örtüşüp ayrıştığını kıyaslamamıza imkân veren Nelson; Kur'an tilavetindeki iki ana icra üslubu, konuşmaya yakın olan murattal ile performatif yönüyle melodik olan mücevved şeklinde ayırt etmektedir. ASMR'nin fısıltı ve yumuşak konuşmayla karakterize sesliliği ile yakın mikrofon estetiği, murattelin mahrem içişel alan kurma idealiyle rezonans içindedir. Bu, dua ve tilavet temalı ASMR'de metindeki düşük ritim ve düşük dinamizm ile birleşerek "yatıştırma" kipini güçlendirmektedir (Nelson, 1985, ss. 107-123).

Problem

Çalışmamızın temel problemi, ASMR videolarında dinin nasıl kullanıldığı ve bu kullanımın din sosyolojisi perspektifinden nasıl değerlendirilebileceği sorusundan oluşmaktadır ve soruları şunlardır:

1. YouTube'daki din temalı ASMR videolarında hangi duyusal ve söylemsel stratejiler ön plana çıkmaktadır?
2. Bu stratejiler medyatikleşme ve duyumsal biçimler kuramları ışığında yakınlık, huzur ve eş-hazır bulunma duygularını nasıl üretmektedir?
3. ASMR videolarındaki dini içerikler, dinin dijitalleşmesi açısından nasıl değerlendirilmelidir?

Amaç ve Önem

Çalışmamızın amacı; ASMR'nin teknik-estetik repertuarının dini anlatılarla nasıl eklemlendiğini, hangi duyumsal etkilerle dolaşıma girdiğini ve bunun din sosyolojisi açısından anlamını göstermektir. Bu amaç doğrultusunda, ASMR literatüründeki duyusal (fısıltı, yakın plan bakış gibi tetikleyiciler) ve duyumsal (rahatlama, ürperme, huşu gibi sonuçlar) bulguları din-medya kuramsal literatürüyle ilişkilendirerek disiplinler arası bir çerçeve önerilmektedir.

ASMR videolarında dini içeriklerin sistematik kullanımının din sosyolojisi açısından anlamı henüz araştırılmamıştır. Mevcut literatür, ASMR'ın nörobiyolojik (Lochte vd., 2018) ve psikolojik etkilerini (Fredborg vd., 2017) incelemektedir. Türkiye odaklı içerik çözümleri, YouTube'daki popüler ASMR videolarının kategori-temelli analizlerle incelenbildiğini ve yüksek izlenme olgusunu doğrulamaktadır (İ. A. Karaaslan & Çoğal, 2023). Buna karşın dini ASMR videolarının sosyolojik çıkarımlarının değerlendirilmesi konularında önemli bir boşluk bulunmaktadır. ASMR videolarında dini içeriklerin yaygın kullanımı ve bu videoların aldığı yüksek izlenme sayıları, bu alanın sistematik bir analizi gerektirdiğini açıkça göstermektedir.

Yöntem

Çalışmamız yöntemsel olarak YouTube merkezli nitel bir tasarımla ilerlemekte ve Hine'in "içkin, bedensel ve gündelik" (E3: embedded, embodied, everyday) üçlemesinden oluşan internet için uyguladığı etnografik yaklaşımını üst çatı olarak benimsemektedir. Bu yaklaşım, araştırmacının çevrim içi ortamların içinde ve bedensel deneyimle (kulaklıkla dinleme, gece izleme ritüelleri vb.) gözlem yapmasını, çevrim içi-çevrim dışı bağları birlikte düşünmesini öngörmektedir (Hine, 2015, ss. 19-31). Etnografinin gündelik yaşamın maddi yönleri, duyuşal deneyimleri ve fiziksel etkileşimleri ile etkileşimde bulunması, araştırma süreci boyunca duyulara bilinçli ve yansıtıcı bir şekilde dikkat etmeyi içermesi gerekmektedir. Bu çerçevede faydalandığımız duyuşal etnografi, dijital teknolojilerin deneyimsel ve duyuşal olanakları ile bağlantılıdır (Pink, 2015, ss. 6-7).

Araştırmanın evreni, YouTube'daki dini temalı ASMR videolarıdır. Amaçlı maksimum çeşitlilik mantığıyla kapsayıcı bir seçki oluşturuldu; veri kaynağı olarak, video görüntü-ses akışları, video açıklamaları, kanalların "hakkında" sekmeleri, videoların zaman damgaları (chapters) bölümleri ve yorumlardan faydalanıldı. Başlık, açıklama ve etiketlerde ilgili dinî anahtar kelimelerin bulunması, ses-görüntü kalitesinin yakın dinlemeye elverişli olması ve kamuya açık erişimin bulunması videoların dâhil edilme ölçütleridir. Örneklem seçiminde dil ve ülke kısıtlanması konmadı, ancak çalışmanın tipolojisini karşılayan içerikler tercih edildi.

Gözlemler kulaklıkla yakın dinleme ve uyku öncesi bağlamı da kapsayacak şekilde yinelenmiş oturumlarla yürütüldü; her oturum için alan notları tutuldu. Videoları izleme sırasında ritim ve tekrar, mekânsal yankı, fısıltı gibi işitsel-ritmik ayrıntılar ve POV, göz teması ile ikonografiden oluşan görsel çerçeve; başlık, açıklama, etiket ve chapters (bölümler) gibi paratekst unsurlar sistematik alan notlarına geçirildi. N = 40 video seçildi ve örneklem her kategori ekseninde Hristiyan (n=10), İslami (n=10), Budist-Hindu (n=10), New Age/Spiritüel (n=10) olacak biçimde dengelendi. Her kategoride kanal başına en çok iki video kuralı uygulanarak dua-tilavet, mantra-zikir, şifa-enerji ve ibadet ambiyansından oluşan temalar belirlendi. Ayrıca duyuşal-ışitsel taktikler, görsel dramaturji, vaat, prodüksiyon ve etik-bağlam alt kodları uygulandı.

Tablo 1. Tema Bazında Dağılım²

Tema	Video Sayısı	Toplam Görüntülenme (yaklaşık)	Toplam Süre
Dua/Tilavet	10	8.32 Mn	15:28:13
Mantra/Zikir	10	3.60 Mn.	13:33:33
İbadet Ambiyansı	9	5.10 Mn.	13:40:29
Şifa/Enerji	11	25.75 Mn	06:47:35
Toplam	40	42.77 Mn	49:29:50

Tablo 1’de toplam görüntülenme ve süresi verilen 40 videonun analizi, tematik analiz (Braun & Clarke, 2006) ve kodlama döngüleri (Saldaña, 2009) üzerine kuruludur. Duyusal çözümlene eksenini de Pink’in önerdiği gibi temsil ile duyusal deneyim arasındaki ilişkinin analiz edilmesi üzerinden yürütülmektedir. Tüm kayıtlar Ek A’da yapılandırılmış listesi verilen tablo temelinde toplandı. Çalışmanın bulgularında kullanılan tüm tanımlayıcılar kategori ve temayı içerecek şekilde oluşturulan video kodları (İsIDT₁, HrsMZ₁ vb.) ile ilişkili analiz edildi. Anonimleştirilen yorumlar ≤25 kelime kuralıyla kısaltılarak alıntılıdır

Çalışmamız tek araştırmacı tarafından yapılmış bir nitel tasarım olduğundan kodlayıcılar arası uyum istatistiğinin yerine; alan notları, kod sürümlerinden oluşan denetim izi, akış, paratekst ve yorumdan oluşan üç kaynaklı okuma ile üçgenleme gözetildi. Vaat-pratik uyumsuzluğu ve temsil-etik tartışmalarından oluşan negatif örnekler özellikle kayda geçirildi. YouTube görüntülenme sayılarının zamana duyarlı ve chapters alanının bazı kayıtlarda eksik olmasının, tanımlayıcı istatistiklerin yorumunda sınırlılık oluşturduğu not edildi.

Etik Beyan

Araştırmamız kamusal çevrim içi bir kültürü merkeze aldığından; çoklu veri kaynakları, kamusal veri etiği ve topluluk normları gibi netnografik ilkeleri gözetilen etik bir hassasiyetle tasarlandı. Kişisel kimlik verileri kullanılmadı, üçüncü taraf yorumları yalnızca kavramsal bağlam olarak değerlendirildi (Kozinets, 2015, ss. 1-5).

Bulgular

Bu bölüm, YouTube üzerinden İslami, Hristiyanlık, Hindu/Budist ve New Age/Spiritüel kategorilerine ait ASMR videolarından oluşan dengeli örneklem üzerinde (n = 40; her kategori n = 10) yürütülen nitel çözümlemenin bulgularını sunar. Analiz, çalışmanın tipolojisine uygun biçimde dört tema ekseninde ilerlemektedir: dua/tilavet, mantra/zikir, şifa/enerji ve ibadet ambiyansı. Her alt bölümde icra, estetik düzenek, paratekst, yorum temaları ve temsili zaman damgalı sahneler bütünleşik olarak ele alınmıştır. Ayrıca değerlendirmelerimizin izinin sürülebilmesi adına her tema için bir temsili sahne, her kategori için de bir temsili görsel eklenmiştir.

Tablo 2. Kategori x Tema-Toplam Görüntülenme

Kategori x Tema	Dua/Tilavet	Mantra/Zikir	İbadet Ambiyansı	Şifa/Enerji
Hindu/Budist	338.000	331.000	747.000	11.955.000
Hristiyan	3.615.000	343.000	2.071.000	2.130.000
New Age/Spiritüel	1.738.000	2.648.000	2.212.000	10.500.000
İslami	2.629.000	282.000	67.000	1.166.000

Kırk videolu veri setinde toplam 42.77 milyon görüntülenmenin yaklaşık %60.2’si Şifa/Enerji temasında yoğunlaşmaktadır (25.75 milyon); bunu Dua/Tilavet (8.32 milyon; %19.5), İbadet

Ambiyansı (5.10 milyon; %11.9) ve Mantra/Zikir (3.60 milyon; %8.4) izlemektedir. Görüntülenme dağılımları kategoriler arasında farklılaşmaktadır: New Age/Spiritüel ve Hindu/Budist kategorilerinde Şifa/Enerji baskın iken Hristiyan ve İslami kategorilerde Dua/Tilavet öne çıkmaktadır. Mantra/Zikir içeriği New Age/Spiritüel ve Budist/Hindu kategorilerinde daha görünürdür. Bu ayrışım, gelenek-özel repertuvarlarla platform ve yerli duyumsal estetiklerin birlikte işlediğine işaret etmektedir.

Tablo 3. Kategori x Tema-Toplam Süre

Kategori x Tema	Dua/Tilavet	Mantra/Zikir	İbadet Ambiyansı	Şifa/Enerji
Hindu/Budist	2:29:06	3:26:35	7:28:34	2:35:23
Hristiyan	9:06:43	3:32:03	2:12:01	1:51:46
New Age/Spiritüel	2:16:30	4:35:32	1:35:24	1:47:31
İslami	1:35:54	1:59:23	2:24:30	3:2:55

Süre desenleri iki kutba işaret etmektedir: Dua/tilavet ve ibadet ambiyansı, görece uzun akışlar üretirken; şifa/enerji videoları kısa-orta aralıklarda yoğunlaşmaktadır. Özellikle ibadet ambiyansı kayıtları ve uzun tilavetler, kesintisiz ritim ve uzamış rezonans sayesinde 'orada olma' hissini güçlendirmektedir.

Veriler genel olarak değerlendirildiğinde dört kategoride paylaşılan estetik omurganın; fısıltı, yumuşak konuşma, yakın mikrofon, yavaş tempo, tekrar ve akış sürekliliğinden oluştuğu görülmektedir. Binaural/3Dio gibi mekânsal yerleşim göstergeleri örneklemde mevcuttur ancak sınırlıdır; 'uzun süreli akış' özellikle ibadet ambiyansı ve uzun tilavetlerde belirgindir. Her kategori kendi ikonografik ve ritmik repertuvarlarıyla ayrılmaktadır. Hristiyanlıkta İncil tilaveti, tespih ve ilahi; İslam'da fısıltı tilavet, zikir, tespih ve rukye; Hindu/Budist bağlamda mantra, 'şarkı söyleyen kâseler' ve ses banyosu; New Age/Spiritüel hatta olumlama, niyet, Reiki ve kristal kase rezonansları ön plana çıkmaktadır. Paratekst hattında 'uyku, rahatlama, huzur, iyileşme ve şifa, gerçekleştirme' vaatleri ortaklaşa görünmektedir. Yorum tanıklıkları uykuya geçiş, anksiyete azalması ve 'güvende hissetme' temalarında yoğunlaşmaktadır.

İslami ASMR (n = 10)

Dua/Tilavet: Yasin suresi ve kısa surelerin fısıltıyla okunması; kalemle metinde 'iz sürme', sayfa hışırtısı ve yakın nefes, ağız sesleriyle eşleşmektedir. Kur'an, tespih ve loş ışık kadrajı mahrem okuma alanı kurmaktadır. Türkçe mealli örneklerde Âyetü'l-Kürsî ve kısa sureler yumuşak sesli modda icra edilmektedir. Yorumlarda uykuya geçiş, rahatlama ve anılarla ilişkilendirme gibi anlatılar görülmektedir. Paratekste "uyku ve rahatlama için Kur'an, fısıltı, işitilmeyen okumalar, dua, huzur, rukye, kaygı giderme" vaatleri; yakın mikrofon, sayfa hışırtısı ve sakin tempo tetikleyicileri ile "mahrem okuma alanı" oluşturmaktadır. Örnek anonim alıntılar: "Sesiniz stresi azaltıyor."; "Hızla uykuya geçiyorum."

Temsili Sahne: 00:01-Yasin suresi ile başlangıç, 09:35-Hicr suresine geçiş. Anlaşılmaz fısıltı biçiminde tilavet. Tetikleyici olarak sayfa hışırtısı, ağız şapırtıları, kalemle iz sürme kullanılıyor. Loş ışık, kişisel bir ibadet atmosferi izlenimi (İtsLadyAsmr, 2021).

Mantra/Zikir: Rol-oyun bağlamında besmele, salavat ve kelime-i tevhit tekrarları; makas, tarak, fırça, su spreyi gibi tetikleyicilerle birleşmektedir. Ayet kartları, küçük Mushaf, zikirmatik, tespih; “göster ve anlat” tekniğiyle sunulmaktadır. Yorumlarda rahatlama vurgusu ve inanç dışından olumlu etkilenme dikkat çekmektedir. Örnek anonim alıntılar: “Seni dinlerken güvende hissediyorum.”; “Uyumadan önce iyi.”; “Videolarınızı seven bir ateist var!”

Temsili Sahne: Berber rol-oyununda 03:45 besmele ile önlüğü “mikrofona giydirme”; 05:25–05:55 arasında salavat x 5; 22:04–23:32 Fâtiha + “Lâ ilâhe illallah” tekrarı; 06:18-06:44 zaman aralığında ellerinde tarak ve makasla mikrofonun tüylü başlığında saç tıraş etme rolünü uygularken ihlas suresi tilaveti (Juno Asmr, 2024).

Şifa/Enerji: Rukye, enerji boşaltma anlatısı; derin nefes, tarama, okşama ve fısıltı ile eşleşmektedir. İzleyici tanıklıklarında hastalık, anksiyete ve uyku eşiğinde güvenlik vurguları belirgindir. Örnek anonim alıntılar: “Sizi duyunca rahatladım.”; “Her gün uyumadan önce bu video.”

Temsili Sahne: Rukye ile rahatlama vaadi. Derin nefes talimatlarıyla birlikte mikrofona geçirilen peruk saçı tarama ve okşama hareketleri; fısıltı telkinleri ile güven hissini pekiştirme; 02:41’de “Canını sıkma, hiç sıkma, gel!” sözleriyle kurulan yakınlık (Marim Asmr, 2024).

İbadet Ambiyansı: Ortam uğultusu, uzamış rezonans (ezan) ve ikonografik sabitlemeler (Kur’an, tespih, loş ışık) üzerinden ibadet mekânı hissi üretilmektedir. Konuşma düşük, süreklilik ve ritim hissi baskındır. Örnek anonim alıntılar: “Çok rahatlatıcı.”; “Uyumakta zorlanıyordum, bu yardımcı oluyor.”

Temsili Sahne: “İstanbul sabahı”nda ezan ve düşük yoğunluklu şehir ve kuş sesleri; uzun süreli, düşük frekanslı bir katmanla “orada olma” hissi (Ambient Sanctuary, 2018).

Temsili Görsel 1 (Juno Asmr, 2024)

Hristiyan ASMR (n = 10)

Dua/Tilavet: İncil pasajlarının fısıltıyla ve yakın mikrofonla kesintisiz okunması temel icra pratiğidir. Başlıca tetikleyiciler sayfa hışırtısı, parmak temas sesleri ve düşük yankıdır. Paratekste ‘dua, İncil, mezmurlar, uyku, huzur’ vaatleri öne çıkmaktadır. Yorumlarda teselli, dua talebi ve ani

anlatıları belirgindir. Örnek anonim alıntılar: “Uykuya dalmama yardımcı oluyor.”; “Benim için dua edin.”; “Büyükannem her gece İncil okurdu.”

Temsili Sahne: Fısıltıyla “Luka” okunmasında sayfa hisirtıları, sayfalara dokunma ve nefes aralıkları “yakın okuma” etkisini kurmakta; aralarda Mezmur pasajlarıyla tempo korunmaktadır (Daily Bread Asmr, 2023).

Mantra/Zikir: Fısıltı dua ve tespih tekrarları yakınlık estetiğiyle birleşmektedir. Mum, tespih gibi ‘ritüel başlatma’ jestleri görülmektedir. Yorumlarda anksiyete azalması ve ‘imanı tazeleme’; tekil örneklerde temsil/etik tartışmaları yer almaktadır. Örnek anonim alıntılar: “Tespah çok sakinleştirici.”; “Dindar değilim ama tespih duaları rahatlatıyor.”

Temsili Sahne: Rahibe kıyafeti giyilmiş, 00:00-00:05 “hadi birlikte çok güçlü bir tespih duası edelim” diye başlayan yakınlık; 00:09-00:30 mum yakılıyor, boncuk tıkrırlarıyla döngüye giren ritim (Melby Asmr, 2023).

Şifa/Enerji: Şifa/koruma söylemi ayet kartları ve yakın bakış, kart tırmalama, mikrofon fırçalama gibi tetikleyicilerle kurulmaktadır. Örnek anonim alıntılar: “Üşümeyi atlatmada yardımcı oldu.”; “Kalbime derinden dokundu.”

Temsili Sahne: İyileşme için ayet kartları, yakın bakış ve hafif dokulu mikrofon hareketleriyle eşleşerek “teselli ve güvenlik” hissi; tetikleyici olarak tırnaklarla çıkarılan ritmik tıkrırlar, kontrollü ağız sesleri ve kameraya doğru yumuşak el hareketleri (Somiii Asmr, 2024).

İbadet Ambiyansı: Ayin içinden ‘ASMR’lik’ unsurlar seçilerek ibadet ses-manzarası kurulmaktadır. ‘Manastırda gece’ tipindeki ambiyanslarda konuşma minimal; yağmur ve rüzgâr arka planı ve ilahilerin uzamış rezonansı süreklilik taşımaktadır. Örnek anonim alıntılar: “Ayinin bu kısımları rahatlatıcı.”; “Ortaçağ katedraline girmiş gibiyim.”

Temsili Sahne: “Ortaçağ manastırı” fırtına uğultusu, yağmur sesi ve uzayan ilahi rezonansı ile konuşmayı en aza indirip süreklilik duygusu üretmektedir (Rpg Ambient Sounds, 2019).

Temsili Görsel 2 (The Healing Word Asmr, 2024)

Hindu/Budist ASMR (n = 10)

Dua/Tilavet: Kutsal metin anlatıları yakın mikrofon ve düşük dinamizmle icra edilmektedir. Su, ambiyans katmanları ve yavaş fısıltılar ‘güvenli alan’ hissini güçlendirmektedir. Örnek anonim alıntılar: “Uykuya daldım, güzel bir rüya gördüm.”; “Kendimi çok iyi hissediyorum.”

Temsili Sahne: Hindu mitolojisi anlatısı “kayıp tapınak” sahnesiyle açılır; 01:03:21’den itibaren kesintisiz su sesi, anlatı bittiğinde arınma izlenimi bırakır (The French Whisperer Asmr, 2022).

Mantra/Zikir: Mantralarda ‘duyulmayan fısıltı’, yakınlık ve dokulu nesne sesleri (boncuk, deniz kabuğu) katmanlı bir örgü kurmaktadır. Örnek anonim alıntılar: “Pozitif enerjilerle doluyum.”; “İhtiyacı olan birine sarılmak gibi.”

Temsili Sahne: 00:27 anlaşılmasız fısıltılar; 01:06 sakin konuşmalar; yavaş el hareketleri, avuç içlerini birbirine sürtme sesleri ve kameraya dokunuşlar; Lakshmi Mantrası önce fısıltıyla duyulur, sonra duyulamayacak kadar düşük seste sürdürülür; ikonografi görselleri ritmik odağı tutar (Asmr Lá Nas Alturas, 2019).

Şifa/Enerji: ‘Ses banyosu’ ve ‘şarkı söyleyen kâseler’; rehberli nefes, beden taraması ve kâselerin uzamış rezonansıyla birleşir. Örnek anonim alıntılar: “Kendimi güvende hissettirdi.”; “Zihnimi ve bedenimi rahatlattınız.”

Temsili Sahne: Kristal kaselerinin uzamış rezonansı (00:57-01:16) ile rehberli nefes ve beden taraması (04:21-28:16); düşük frekansla “derin sakinleşme” etkisi; dokunsal deneyim hissi (MassageAsmr, 2016).

İbadet Ambiyansı: Manastırda ilahi, çan ve rüzgâr sesleri katmanlı bir işitsellik oluşturmaktadır. Konuşma minimaldir, süreklilik ve ritim hissiyle ‘orada olma’ duygusu taşınır. Örnek anonim alıntılar: “3:15 civarında neredeyse trans.”; “Konuşma yok, sükûnet var.”

Temsili Sahne: 5 saatlik manastır kaydında tütsü çıtırtısı, rahip ilahileri, küçük çan, rüzgâr ve kuş sesleriyle katmanlı ortam sesi sağlanır (Ambience of Yesteryear, 2019).

Temsili Görsel 3 (Asmr Lá Nas Alturas, 2023)

New Age/Spiritüel ASMR (n = 10)

Dua/Tilavet: Olumlama ve niyet beyanlarının dua benzeri seslendirilmesi görülmektedir. Sayfa hisçirtisi ve yavaş hareketler ‘ağırbaşlı okuma’ atmosferi yaratmaktadır. Örnek anonim alıntılar:

“Sayfaları çevirme şeklinize bayılıyorum.”; “Küçük bir kızmışım ve her şey yolundaymış gibi hissettim.”

Temsili Sahne: Rehberli kitap okuması; sayfa hışırtısı ve yumuşak konuşma ile “sessiz okuma alanı” kurulumu (The Lune Innate, 2018).

Mantra/Zikir: İşleri yoluna koyma öğretisi olarak tanımlanan Ho’oponopono ve pozitif olumlamalar kişisel mantra gibi tekrarlanmakta; fısıltı, yakınlık ve el hareketleriyle ‘bilinçaltı programlama’ vaadi sunulmaktadır. Örnek anonim alıntılar: “Hayatımı değiştirdin.”; “Sesin benim için yuva oldu.”

Temsili Sahne: Ho’oponopono dörtlemesi (özür dilerim, lütfen beni affet, teşekkür ederim, seni seviyorum) süre ve döngü vurgusu; ekranda akıcı ve yavaş el hareketleri; bazı anlarda (0:08 gibi) içerik üreticisinin görüntüsünün görsel efektle ikiye ayrılarak mikrofonun her iki kulağına aynı anda fısıldamasıyla güçlenen binaural ses deneyimi (Asmr Lá Nas Alturas, 2022).

Şifa/Enerji: Reiki, enerji temizliği ve dengeleme; el sürme, tıslama, su spreyi ve ışık kurgularıyla birleşmektedir. Rol-oyun kurgularında klinik/sığınak atmosferi kurulmaktadır. Örnek anonim alıntılar: “Dört yıl geçti, hâlâ izliyorum.”; “İlaçlardan daha iyi uyudum.”

Temsili Sahne: Reiki el hareketleri, negatif enerji “çekip çıkarma”, temizleme (01:09), canlandırma (01:31) ve dengeleme (02:40) döngüleri, vücudun farklı bölgelerine odaklanarak tekrarlanır (MassageAsmr, 2017).

İbadet Ambiyansı: Kristal kâselerle rehberli meditasyon ve ‘güvenli sığınak’ atmosferi; yumuşak konuşma ve uzamış rezonans üzerinden inşa edilmektedir. Örnek anonim alıntılar: “Kaseli olanları seviyorum, güvende hissediyorum.”; “Buna gerçekten ihtiyacım vardı.”

Temsili Sahne: “Ses banyosu” seansı; 00:00 selam ve yerleşme, 03:11 kaseleri tanıtma, 07:12 meditasyona giriş, 25:39 sadece kaseler (WhispersRed Asmr, 2020).

Temsili Görsel 4 (Latte Asmr, 2023)

Sentez ve Karşılaştırma

- Yakınlık dramaturjisi: Fısıltı–yakın mikrofon–yavaş tempo bileşenleri ‘mahrem eşlik’ kipini üretmekte; ikonografik ve dokunsal eşlikler (mum, tespih, kâseler, el hareketleri) geleneksel ve özel izlekler sunmaktadır.

- Tekrarın dramaturjisi: Tilavet, dua, zikir, mantra ve olumlamalar döngüsel ritim kurmakta; kâselerin uzamış rezonansı sürekliliği pekiştirmektedir.

- Paratekst–pratik uyumu: Uyku, rahatlama, huzur, iyileşme, gerçekleştirme vaatleri, yorum tanıklıklarıyla uyumluluk göstermektedir.

- İbadet ambiyansı: Konuşmanın minimal olduğu kayıtlar ses ve mekân sürekliliğiyle ‘orada olma’ hissini taşımaktadır.

- Duyumsal taktikler ve gerilimler: Yakın nefes, ağız sesleri ve doğrudan bakış kişisel bakım dramaturjisini güçlendirmekte; tekil videolarda temsil ve etik tartışmaları ortaya çıkabilmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Çalışmamız, ASMR’nin platforma özgü estetik repertuarının (fısıltı, yakın mikrofon, yavaş tempo, tekrar) dinî anlatılarla hibritleşerek dijital ortamda “mahrem eşlik” kipini nasıl ürettiğini ortaya koymaktadır. Dört kategori (Hristiyanlık, İslami, Hindu/Budist, New Age/Spiritüel) ve dört tema üzerinden (dua/tilavet; mantra/zikir; şifa/enerji; ibadet ambiyansı) gözlenen ortak omurga, paratekst vaatleri (uyku, rahatlama, şifa, gerçekleştirme) ve kullanıcı yorumlarındaki tanıklıklarla yakından örtüşmektedir. Bulgular, özellikle ‘şifa/enerji’ videolarının erişimde öne çıktığını; dua/tilavet ve ibadet ambiyansının ise ‘uzun akış’ ve ‘orada olma’ hissi etrafında istikrarlı bir izleme düzeni kurduğunu göstermektedir (bkz. Tablo 1).

ASMR’nin dinsel içerikleri rahatlama, uyku, iyileşme söylemi içinde çerçeveyerek gündelik ve sıradan bir dindarlık rejimi üretmesi, “banal din” kavramsallaştırması ile tutarlı görünmektedir. Hjarvard’a göre modern toplumlarda din yalnız medyada temsil edilmemekte; medya mantığına tâbi olarak dönüşmektedir. Böylelikle popüler kültür içinde yaygın, sıradanlaşmış dini işaretler dolaşıma girmektedir. ASMR’de dua, tilavet, mantra ve ibadet ambiyansı modüllerinin rahatlama, uyku, iyileşme vaatlerine eklenmesi; dinî öğeleri medya mantığının ritmine ve kullanıcı ekonomisine uyarlayan bir “banalleşme” kanalı olarak okunabilir. Bu, dinin çözüldüğü değil, medya formunun ve platform pratiklerinin dinî öğeleri yeniden düzenlediği bir dönüşümdür (Hjarvard, 2008, ss. 1-12).

Duyumsal biçimler ve akustik aracılık perspektifinden bakıldığında, bulgular eş-hazır bulunuş ve bedensel eşlik etkisini açıklamaktadır. Ses, ritim, tekrar ve dokunsal imgelem gibi duyusal formlar; aidiyet ve ikna üretiminde merkezi bir role sahiptir (Meyer, 2011, ss. 25-31). İncelediğimiz videolarda fısıltı ve yakın mikrofon, tekrar ve yavaş tempo ile birleşerek izleyicide dinginlik ve güvenlik hissini bedensel bir düzeyde pekiştirmektedir. Akustik aracılık perspektifi ise kutsalın varlığına dair deneyimin teknik-işitsel atmosferler üzerinden nasıl üretildiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda ses atmosferleri ortak dikkat ve eş-duyumsal bağlanmayı mümkün kılmaktadır (Eisenlohr, 2018, ss. 3-9). Bulgularımızdaki mahrem eşlik kipinin, özellikle ibadet ambiyansı ve uzun tilavetlerde uzamış rezonans ve düşük dinamikle güçlendiği gözlemi, bu kuramsal çerçeveye uyumlu görünmektedir. Özellikle İslami örnekler, ASMR’deki fısıltı-tilavet yakınlığının nasıl anlamlandırılabilceğine dair kıymetli bir karşılaştırma sunmaktadır. Yakın mikrofon ve düşük dinamizm, murattelin mahrem işitsel alan kurma idealiyle rezonans içindedir. Bu yakınlık, izleyici yorumlarında ifade edilen güvende

hissetme ve dua edilme hissiyle birleşmektedir. Bununla birlikte, platform estetiği ile normatif icra rejimleri arasında çizgilerin zaman zaman bulanıklaştığı ve temsil, etik tartışmalarının (rahibe kıyafeti, “din ticareti” gibi) tekil örneklerde görünür olduğu da belirtilmelidir.

New Age/Spiritüel ve Hindu/Budist alt kümelerde gözlenen reiki, kristal kâseler ve ses banyosu pratikleri, Partridge’ın occulture kavramıyla tarif ettiği popüler ezoterik repertuvarların medya aracılığıyla geniş bir dolaşıma girerek gündelik yaşamın parçası hâline gelmesini andırmaktadır (Partridge, 2004, ss. 1-5). Bu pratikler, spiritüel dönüş tezinde vurgulandığı gibi, kurumsal dinden görece özerkleşmiş, iyi oluş ve öz-bakım odaklı bir maneviyat yönelimiyle de birleşmektedir (Houtman & Aupers, 2007, ss. 306-310, 314-318). Bulgularımızda şifa/enerji temasının hem paratekst vaatlerinde hem de yorum tanıklıklarında baskın hale gelmesi, terapötik dinsel diyebileceğimiz bu yönelimi destekler niteliktedir. Bu eğilimin bir yüzü de ortaya çıkan ticarileşme gerilimleridir. Yorumlarda ve bazı videolarda sezilen etik tartışmalar bu nedenle şaşırtıcı değildir.

Platform mantığı ve dijital mahremiyet dramaturjisi, tipolojik örüntülerimizin arkasındaki itici güçleri açıklamaktadır. YouTube’un katılımcı kültür dinamikleri, gündelik yaratıcı pratiklerin ölçeklenmesini ve niş toplulukların görünür hale gelmesini mümkün kılmaktadır (Burgess & Green, 2009, ss. 3-7). Kişisel ilgi rol-oyunları, POV yerleşimi, ikinci şahıs hitap ve kulak içi fısıltı, çevrim içi videolarda dijital mahremiyet duygusunun kurulmasını sağlamaktadır (Zappavigna, 2020, ss. 12-22). İncelediğimiz veri kümesinde yorumların sıklıkla uykuya geçiş, kaygı azalması ve dua edilme ve korunma hissini dile getirmesi, bu dramaturjinin dinsel modüllerle kaynaştığını göstermektedir. Tetikleyiciler listesindeki fısıltı ve kişisel ilginin başatlığı da bu bağlamda anlamlıdır (Barratt & Davis, 2015, ss. 5-7).

Kuramsal olarak bulgular, medyatikleşme ve “banal din” çerçevesiyle, duyumsal biçimler, akustik aracılık yaklaşımıyla ve occulture, spiritüel dönüş literatürüyle uyumluluk göstermektedir. Platform dramaturjisi ve dijital mahremiyet, bu örüntülerin görünürlüğünü ve ölçeklenmesini açıklamaktadır. ASMR’nin dinî anlatılarla hibritleşmesi, ritüel unsurların somatik uygulamalara indirgenmeden onlarla eklemlendiği bir dönüşüme işaret etmektedir. Dolayısıyla dinin şeyleşmesi, yani inanan ile din arasındaki mesafe artışı, dinî öğelerin modüler, kişiselleştirilebilir ve tüketilebilir paketlere ayrışması, dijital mecrada hız kazanmaktadır. ASMR-ritüel karışımları, mikro-ibadet dizgeleri, bakım estetiği ve “iyi olma” odaklı bir dijital tüketim düzeniyle ara kesitler kurmaktadır. Böylece ibadet eşlik edilebilir, tekrar oynatılabilir ve bireysel ritme göre düzenlenebilir bir hale gelmektedir. Mahrem eşlik kipinin somutlaşmış duyusal yakınlık etkisi, dönüşümü taşıyan başlıca kanal olarak görülebilir.

Ön plana çıkan mahrem eşlik kipi, dini deneyimin mekânsal ve toplumsal bağlamından koparak tamamen özelleşmiş bir “yatak odası dindarlığına” dönüştüğünü imlemektedir. İbadethanelerin belirleyici bir etkiye sahip oldukları kolektif biz duygusu, kulaklıkların izole edici teknolojisiyle parçalanmaktadır. Fakat söz konusu parçalanma sekülerleşmeyle değil, hiper-bireyselleşmiş bir formla sonuçlanmaktadır. İbadet ambiyansı videolarındaki “orada olma” hissi, fiziksel bir cemaate katılım zorunluluğunu ortadan kaldırmaktadır. Ritüel, artık kullanıcının istediği zaman başlatıp bitirebileceği, talep üzerine erişilen bir *atmosferik fona* indirgemektedir

Bulgularımızda şifa/enerji temasının kurduğu hegemonya, din sosyolojisinde tartışılan terapötik dönüş ile doğrudan ilişkilidir. Geleneksel dini pratikler inananı günahattan arındırıp aşkın bir

kurtuluşa hazırlarken, ASMR videolarındaki dini içerikler, izleyiciyi modern yaşamın ürettiği stres, anksiyete ve uykusuzluktan arındırmayı amaçlayan seküler bir terapi aracına dönüşmektedir. Kutsalın otoritesinin teolojik doğruluğundan ziyade, sağladığı fayda üzerinden yeniden meşrulaştırıldığı görülmektedir. Dolayısıyla dijital dindarlık ekonomisinde kullanıcı, bir cemaat üyesi olmaktan çıkıp, ruhsal tedavi arayan bir tüketici-hasta konumuna yerleşmektedir.

ASMR ekosistemi, dini otorite yapılarında da köklü bir değişimi beraberinde getirmektedir. Videolardaki rol yapma pratikleri, içerik üreticilerini teolojik icazetten yoksun ancak duysal yetkinliğe sahip yeni nesil “dijital şamanlar” veya sanal rehberler olarak konumlandırmaktadır. İzleyici, geleneksel din adamının doktrinel bilgisinden ziyade, ASMR sanatçısının ses, bakış ve dokunuş simülasyonlarıyla ürettiği bakım etiğine itibar etmektedir. Böylece kurumsal dinin hiyerarşik yapısının, dijital platformların yatay ve performatif yapısı içinde eridiği yeni bir meşruiyet alanı söz konusu olmaktadır.

Tüm kategorilerde açıkça ortaya konduğu biçimiyle, duysal taktikler aracılığıyla yönetilen bir yakınlık illüzyonu, gösterinin devam etmesini mümkün kılmaktadır. Yakın nefes, ağız sesleri ve doğrudan bakış gibi duysal taktikler, kişisel bakım dramaturjisini güçlendirirken temsil ve etik tartışmalarını beraberinde getirmektedir. Gösteride sınır nerede çekilmelidir? İçerik üreticileri performanslarını sürdürürken zaman zaman örtük bir müzakere yürütmektedirler. Hürmet, mahremiyet ve temsilde ölçülülük normlarıyla yönetilmeye çalışılan süreç, izlenim düzeninin kırılmaması açısından kritik bir önem arz etmektedir. Bu nedenle çalışmamızda not edilen gerilim anları, çevrim içi dinî performansın etik idaresi üzerine verimli bir tartışma zemini açmaktadır.

Sonuç olarak çalışmamız din sosyolojisi literatürüne iki katkı sunmaktadır. Birincisi, dijital ibadeti uzaktan eşlik kipine çeviren ve ev içi gündelik ritimlere gömen bir ambiyans dindarlık formunun görünür hale gelmesidir. Ön plana çıkan bu eşlik kipinde izleyici, kulaklık aracılığıyla yatağında, gece ritüelleri içinde mahrem, dinamiği düşük bir deneyime katılmaktadır. Bu çerçevede dinin kurum merkezli temsillerinden kullanıcı merkezli pratiklere doğru bir kaymanın yaşandığı; özellikle ritüel parçalanmaları ve eşlik olarak ibadet fikrinin belirginleştiği söylenebilir. Böylece, din sosyolojisi literatüründe tartışılan bireysel dindarlık ve dijital dindarlık eksenleri, platform performativitesi ve izlenim yönetimiyle iç içe okunabilir. Çünkü deneyimlenen sanal kutsal deneyim, ibadeti mekân ve kurum bağlamından koparıp kişisel bir duysal yakınlık alanına taşımaktadır. Fısıltı, dokunma sesi, ritmik nefes ya da tilavet benzeri ses dokuları, izleyicinin yalnız başına bulunduğu bir odada *birlikte olma* hissi üretirken, kutsal olanı düşük yoğunluklu ama sürekli bir eşlik biçimine dönüştürmektedir. Bu bağlamda ibadet, cemaat aidiyetini üreten ritüel karakterinden çok, gündelik hayatın içinde tüketilen sakinleştirici bir deneyimi göstermektedir. Dolayısıyla ASMR videoları, kutsallığı bireyselleştirmekle birlikte dijital platformların duygu yönetimi mantığına eklemleyen yeni bir dindarlık tipini görünür kılmaktadır. Kullanıcılar, kendi ritimlerine, uyku düzenlerine ve iyi oluş beklentilerine göre kişiselleştirdikleri bir dijital kutsallık rejimini ortaya çıkarmaktadır.

İkinci katkı ise, kutsalın platform kapitalizmi ile eklenmesidir. Medyatikleşme mantığıyla uyumlu bir dindarlık ekonomisinin belirlediği; ASMR videolarında gözlemlenen dindarlığın, platform kapitalizminin mantığıyla derinlemesine iç içe geçtiği söylenebilir. Burada maneviyat; izlenme sayıları, reklam gelirleri ve algoritma metrikleri ekseninde nicelleştirilebilir bir içerikten ibarettir. Kutsal metinlerin okunması veya zikir pratiklerinin uykuya yardımcı ürün olarak etiketlenmesi, kutsalın araçsallaştırıldığı ve spiritüel deneyimin hızlı tüketime uygun, modüler paketler halinde sunulduğu bir *manevi market* olgusunu somutlaştırmaktadır.

Sınırlılıklar nedeniyle sonuçlar genelleştirme iddiası taşımadan duyusal-etnografik bir okuma olarak değerlendirilmelidir. Gelecek araştırmalar için ASMR'nin dinî işlevlerinin farklı kültürel bağlamlarda nasıl değiştiğini ortaya koyacak kültürlerarası karşılaştırmalar ve fizyolojik göstergelerin (kalp atımı, deri iletkenliği) nitel anlatılarla birlikte değerlendirildiği karma yöntemler önerilmektedir.

Kaynakça

- Akgül, M. (2017). Dijitalleşme ve din. *Marife*, 17(2), 191-207.
- Ambience of Yesteryear. (2019, Mayıs 9). *Ambience/asmr: Tibetan Buddhist monastery & meditation, 5 Hours* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=I5TNNZ5xydY&t=9361s>
- Ambient Sanctuary. (2018, Haziran 12). *Ambience Istanbul morning mosque prayer call 2 hours* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=rd5tkLUxAWI>
- Asmr Lá Nas Alturas. (2019, Nisan 27). *Asmr inaudível: Mantra para atrair abundância, sorte e prosperidade (Lakshmi) subliminar para dormir* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=hPd4EprvpDA>
- Asmr Lá Nas Alturas. (2022, Ocak 4). *Asmr 3dio 3 horas inaudível & sussurros: Ho'oponopono p/ dormir, relaxar, paz, cura, tranquilidade* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=MV6w1bRaOZQ>
- Asmr Lá Nas Alturas. (2023, Ağustos 1). *Asmr 3 horas limpeza da mente com mantra Poderoso + energia positiva para dormir, relaxar e sono* [Video]. https://www.youtube.com/watch?v=loHF_YRQFOM
- Aytekin, B. A. (2019). İzleyici ve içerik etkileşimi bağlamında yeni bir youtube fenomeni olarak otonom duyusal meridyen tepki (ASMR) etkisinin deri iletkenliği ölçümü (GSR) tekniği ile incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 10(17), 1568-1600. <https://doi.org/10.26466/opus.533789>
- Barratt, E. L., & Davis, N. J. (2015). Autonomous sensory meridian response (ASMR): A flow-like mental state. *PeerJ*, 3, 1-17. <https://doi.org/10.7717/peerj.851>
- Bayraktar, R. (2022). ASMR as example narrowcasting and Its audience: A review on Turkish ASMR. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, 40, 104-126. <https://doi.org/10.17829/turcom.1050731>
- Bunt, G. (2012). Din ve internet (İ. Çapcıoğlu, Çev.). İçinde P. B. Clarke (Ed.), *Din sosyolojisi: Çağdaş gelişmeler* (ss. 175-200). İmge Kitabevi Yayınları.
- Burgess, J., & Green, J. (2009). *YouTube: Online video and participatory culture*. Polity.
- Campbell, H. A., & Tsuria, R. (2022). Introduction to the study of digital religion. İçinde H. A. Campbell & R. Tsuria (Ed.), *Digital religion: Understanding religious practice in digital media* (ss. 1-21). Routledge.
- Çuhadar, M. (2021). Postmodernizm, dijitalleşme ve hibrit dindarlık. *Tevilat*, 2(1), 67-88. <https://doi.org/10.53352/tevilat.994404>
- Daily Bread Asmr. (2023, Nisan 10). *Bible reading asmr—Whispering the entire gospel of Luke* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=T-1L8poKNrY&t=29s>
- Dr. Richard. (2016, Eylül 5). *History of ASMR: About Jennifer Allen, the woman who coined the term "ASMR"* [Post]. ASMR University. <https://asmruniversity.com/2016/09/05/asmr-podcast-about-jennifer-allen/>

- Dr. Richard. (2024, Aralık 31). 'ASMR' was the most searched term on youtube in 2024 [Post]. ASMR University. <https://asmruniversity.com/2024/12/31/asmr-most-searched-term-youtube-2024/>
- Eisenlohr, P. (2018). *Sounding Islam*. University of California Press.
- Eisenlohr, P. (2022). Atmospheric resonance: Sonic motion and the question of religious mediation. *Journal of the Royal Anthropological Institute*, 28, 613-631.
- Farnham, B. (2023). *Like & describe episode 3: The truth behind the ASMR tingle* [Post]. Culture and Trends. <https://blog.youtube/culture-and-trends/international-asmr-day-2023/>
- Fredborg, B., Clark, J., & Smith, S. D. (2017). An examination of personality traits associated with autonomous sensory meridian response (ASMR). *Front. Psychol.*, 8, 1-9. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00247>
- Giddens, A. (2012). *Sosyoloji* (H. Özel, Çev.). Kırmızı Yayınları.
- Hine, C. (2015). *Ethnography for the internet: Embedded, embodied and everyday*. Bloomsbury.
- Hjarvard, S. (2008). The dediatisation of religion: A theory of the media as agents of religious change. *Northern Lights*, 6(1), 9-26. <https://doi.org/10.1386/nl.6.1.9/1>
- Houtman, D., & Aupers, S. (2007). The spiritual turn and the decline of tradition: The spread of post-Christian spirituality in 14 western countries, 1981–2000. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 46(3), 305-320.
- İtsLadyAsmr. (2021, Kasım 14). *Asmr-Quran reading whisper/inaudible* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=ljttDt8J3vU&t=2s>
- Juno Asmr. (2024, Nisan 30). *Asmr barbershop with Ustadz Juno sleep with surah Alquran and zikir* [Video]. [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=tc1CLIVMoz4>
- Karaaslan, F. (2015). Post seküler din halleri ve dinin dijitalleşmesi. İçinde M. Çamdereli, B. O. Doğan, & N. K. Şener (Ed.), *Dijitalleşen din* (ss. 13-44). Köprü Kitapları.
- Karaaslan, İ. A., & Çoğal, E. (2023). Yeni medyada otonom duyuşal meridyen tepki (ASMR) videolarının analizi. *Euroasia Journal of Social Sciences and Humanities*, 10(33), 1-25. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8436280>
- Kozinets, R. V. (2015). *Netnography: Redefined*. Sage.
- Latte Asmr. (2023, Mart 19). *Asmr energy healing clinic* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=-Tu1jjB5KWM>
- Lochte, B. C., Guillory, J. A., Richard, C. L., & Rehman, H. U. (2018). An fMRI investigation of the neural correlates underlying the autonomous sensory meridian response (ASMR). *Biolmpacts*, 8(4), 295-304.
- Marim Asmr. (2024, Şubat 12). *Rahatlamak ve uyumak için-Arabic asmr-uyku öncesi rukye* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=W-54fTy23jg&t=22s>
- MassageAsmr. (2016, Ocak 6). *Qi gong relaxation meditation—Healing sleep asmr—Tibetan singing bowls* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=dp7wx-WUtlS>
- MassageAsmr. (2017, Aralık 5). *Reiki asmr* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=wIKgLmLphRo>
- Melby Asmr. (2023, Kasım 15). *Asmr praying the rosary in full Catholic ambience + candle powerful prayer with the sister* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=AbRBjQGLTjo>

- Meyer, B. (2011). Mediation and immediacy. Sensational forms, semiotic ideologies and the question of the medium. *Social Anthropology*, 19(1), 23-39. <https://doi.org/10.1111/j.1469-8676.2010.00137.x>
- Nelson, K. (1985). *The art of reciting the Qur'an*. University of Texas Press.
- Ostwalt, C. (2014). Seküler çan kuleleri. İçinde A. Köse (Ed.), *21. yüzyılda dinin geleceği: Kutsalın dönüşü* (ss. 182-200). Timaş Yayınları.
- Partridge, C. (2004). *The re-enchantment of the West, Vol. 1: Alternative spiritualities, sacralization, popular culture and occulture*. T&T Clark.
- Pink, S. (2015). *Doing sensory ethnography*. Sage.
- Poerio, G. L., Blakey, E. L., Hostler, T. J., & Veltri, T. (2018). More than a feeling: Autonomous sensory meridian response (ASMR) is characterized by reliable changes in affect and physiology. *PLOS ONE*, 13(6), 1-18. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0196645>
- Rpg Ambient Sounds. (2019, Eylül 14). *Stormy night in a medieval monastery- Asmr ambience* [Video]. https://www.youtube.com/watch?v=DBP_jVpVQWs&t=5649s
- Somiii Asmr. (2024, Ağustos 20). *Christian asmr Bible verses for peaceful sleep uplift & heal your spirit w/ Gods promises* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=wJj7wfr3sEo>
- The French Whisperer Asmr. (2022, Temmuz 10). *Hindu mythology: Ramayana, Hanuman, Ganesha, Mahabharata (Bedtime Asmr Story)* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=DfY-Wz2hvtk>
- The Healing Word Asmr. (2024, Haziran 27). *Christian asmr Psalm 23 Cozy Bible reading* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=DtnnZZqO5pw>
- The Lune Innate. (2018, Temmuz 30). *Spiritual journey through books, relaxing, asmr, no tapping* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=x5JPggaJjLM>
- WhispersRed Asmr. (2020, Aralık 1). *Asmr meditation with crystal singing bowls 432Hz* [Video]. <https://www.youtube.com/watch?v=zQMboCqPGKk>
- Zappavigna, M. (2020). Digital intimacy and ambient embodied copresence in youtube videos: Construing visual and aural perspective in ASMR role play videos. *Visual Communication*, 22(2), 297-321. <https://doi.org/10.1177/1470357220928102>

Ek A. Örnekleme Listesi (n=40)

Kategori	Tema	Kod	Başlık	Kanal	Link	Görüntülenme	Süre
İslami	Dua/Tilavet	İsIDT1	ASMR - Quran Reading (Whisper/Inaudible)	itsLadyAsmr	https://www.youtube.com/watch?v=ljttDt8J3vU&t=2s	1,3 Mn	20:56
İslami	Dua/Tilavet	İsIDT2	ASMR - 36 minutes of reading in inaudible whispers (tracing and page flipping sounds)	Halo ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=z8wObgz-wCc	533 B	33:50
İslami	Dua/Tilavet	İsIDT3	asmr kısa sureler ve dualar [türkçe] learning Islamic dua & prayers	pamuk asmr	https://www.youtube.com/watch?v=X_mAt_gnB7E&t=186s	796 B	41:08
İslami	Mantra/Zikir	İsIMZ1	[ASMR] Barbershop With USTADZ Juno Sleep With Surah Alquran And Zikir	JUNO ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=tc1CLIVMoZ4	201 B	31:27
İslami	Mantra/Zikir	İsIMZ2	ASMR Tesbih Çekme Manevi huzur Namaz Tesbihatı ASMR Arabic Words	Asmr İkra	https://www.youtube.com/watch?v=cfdeDQMwpsM	47 B	1:10:25
İslami	Mantra/Zikir	İsIMZ3	ASMR Islamic Affirmations	Cammy ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=oljccimhzo	34 B	17:31
İslami	Şifa/Enerji	İsİŞE1	Rahatlamak ve Uyumak İçin-Arabice ASMR-Uyku Öncesi Rukye	MaRim ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=W-54fTy23jg&t=22s	1,1 Mn	22:13
İslami	Şifa/Enerji	İsİŞE2	sen uyuyana kadar başında dua okuyorum-ASMR Healing prayers for negative energy	pamuk asmr	https://www.youtube.com/watch?v=YXphnMcgTQM	66 B	10:42
İslami	İbadet Ambiyansı	İsİA1	ASMR -Come With Me To The Mosque - Azaan & Quran Reading [Whisper]	itsLadyAsmr	https://www.youtube.com/watch?v=2to6V6svW3I	34 B	23:55
İslami	İbadet Ambiyansı	İsİA2	Ambience Istanbul Morning Mosque Prayer Call 2 Hours	Ambient Sanctuary	https://www.youtube.com/watch?v=rd5tkLUxAWI	33 B	2:00:35
Hristiyan	Dua/Tilavet	HrsDT1	Bible Reading ASMR - Whispering the Entire Gospel of Luke	Daily Bread ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=T-1L8poKNrY&t=29s	2.4 Mn	3:10:06
Hristiyan	Dua/Tilavet	HrsDT2	Christian ASMR Psalm 23 Cozy Bible Reading	The Healing Word ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=DtnnZZQO5pw	724 B	3:19:26
Hristiyan	Dua/Tilavet	HrsDT3	ASMR Bible Reading Entire Gospel of Mark 2.5 HOURS!	Christi ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=11tUSxBHWBM	491 B	2:37:11
Hristiyan	Mantra/Zikir	HrsMZ1	Christian ASMR Whispered Prayers Over You While You Sleep	The Healing Word ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=cjh9QOj4lG8&t=214s	307 B	3:11:11
Hristiyan	Mantra/Zikir	HrsMZ2	ASMR Praying the Rosary in Full Catholic Ambience + Candle Powerful Prayer with the Sister	Melby ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=AbRBjQGLTjo	36 B	20:52

Hristiyan	Şifa/Enerji	HrsŞE1	Christian ASMR Bible Verses for Healing & Protection + A Prayer	Daily Bread ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=GNIYg1hXPC&t=12s	1,2 Mn	50:49
Hristiyan	Şifa/Enerji	HrsŞE2	Bendiciones ASMR.	Ariana Ramos	https://www.youtube.com/watch?v=DmJiLz9hpjg	694 B	29:07
Hristiyan	Şifa/Enerji	HrsŞE3	Christian ASMR Bible Verses for Peaceful Sleep UPLIFT & Heal your Spirit w/ Gods Promises	Somiii ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=wJj7wfr3sEo	236 B	31:50
Hristiyan	İbadet Ambiyansı	HrsİA1	ASMR church but it's just the ASMR parts	The Last ASMR Channel	https://www.youtube.com/watch?v=D8zRSZkXmd4&t=63s	771 B	12:01
Hristiyan	İbadet Ambiyansı	HrsİA2	Stormy Night In A Medieval Monastery-ASMR Ambience	RPG Ambient Sounds	https://www.youtube.com/watch?v=DBP_JVpVQWs&t=5649s	1,3 Mn	2:00:00
Hindu/Budist	Dua/Tilave t	HiBuDT1	Hindu Mythology: Ramayana, Hanuman, Ganesha, Mahabharata... (Bedtime ASMR Story)	The French Whisperer ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=DfY-Wz2hvtk	289 B	2:23:51
Hindu/Budist	Dua/Tilave t	HiBuDT2	ASMR Sanskrit Helps Relax and Sleep	Gaia Sanskrit	https://www.youtube.com/watch?v=UnWpnpEkdac	49 B	5:15
Hindu/Budist	Mantra/Zikir	HiBuMZ1	ASMR Inaudível: Mantra para Atrair Abundância, Sorte e Prosperidade (Lakshmi) Subliminar para dormir	ASMR Lá Nas Alturas	https://www.youtube.com/watch?v=hPd4EprvpDA	142 B	23:22
Hindu/Budist	Mantra/Zikir	HiBuMZ2	ASMR 3 HORAS ♡ Limpeza da Mente com Mantra Poderoso + Energia Positiva para Dormir, Relaxar e Sono	ASMR Lá Nas Alturas	https://www.youtube.com/watch?v=loHF_YRQFOM	189 B	3:03:13
Hindu/Budist	Şifa/Enerji	HiBuŞE1	Soft Spoken Bowls Meditation for ANXIETY ASMR, Qi Sounds, Sleep Music	WhispersRed ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=c22uGC1LFUo	4,9 Mn	44:24
Hindu/Budist	Şifa/Enerji	HiBuŞE2	Qi Gong Relaxation Meditation - Healing Sleep ASMR - Tibetan Singing Bowls	MassageASMR	https://www.youtube.com/watch?v=dp7wxWUtlis	7 Mn	1:00:58
Hindu/Budist	Şifa/Enerji	HiBuŞE3	ASMR Singing Bowl Meditation for Sleep Humming and Singing, Hypnosis to Fall DEEP Asleep Fast	ShiverMeTingles	https://www.youtube.com/watch?v=IAkrJlweeAo	55 B	50:01
Hindu/Budist	İbadet Ambiyansı	HiBuİA1	Ambience/ASMR: Tibetan Buddhist Monastery & Meditation, 5 Hours	Ambience of Yesteryear	https://www.youtube.com/watch?v=l5TNNZ5xydY&t=9361s	141 B	5:00:03
Hindu/Budist	İbadet Ambiyansı	HiBuİA2	Rainy Walk through Lush Forest and Secluded Mountain Temple Japan 4K Nature Ambience - ASMR	Ambient Exploration	https://www.youtube.com/watch?v=QPXMd81Ao_w	309 B	1:28:34

Hindu/Budist	İbadet Ambiyansı	HiBuiA3	Zen Garden Ambience with Rain Sounds – Japanese Village Temple (Sleep, Relaxation, White Noise)	The ASMR Geek	https://www.youtube.com/watch?v=qKnUUDkCo	297 B	59:57
New Age/Spiritüel	Dua/Tilavet	NAgSpDT1	Spiritual Journey Through Books, Relaxing, ASMR, No Tapping	The Lune INNATE	https://www.youtube.com/watch?v=x5JPggaJLM	38 B	1:05:19
New Age/Spiritüel	Dua/Tilavet	NAgSpDT2	asmr affirmations for manifesting while you sleep w/reiki hand movements & soundscape	ediyasmr	https://www.youtube.com/watch?v=P4GgyYzElHs&t=16s	1,7 Mn	1:11:11
New Age/Spiritüel	Mantra/Zikir	NAgSpMZ1	ASMR 3DIO 3 HORAS INAUDÍVEL & SUSSURROS: Ho'oponopono p/ Dormir, Relaxar, Paz, Cura, Tranquilidade	ASMR Lá Nas Alturas	https://www.youtube.com/watch?v=MV6w1bRaOZQ	1 Mn	3:03:02
New Age/Spiritüel	Mantra/Zikir	NAgSpMZ2	ASMR Whispered Positive Affirmations	ASMR Glow	https://www.youtube.com/watch?v=RYTafxpJTVo	1,6 Mn	46:03
New Age/Spiritüel	Mantra/Zikir	NAgSpMZ3	Ana Bekoach [Miracle Prayer] 528hz repeated 33 times [Spiritual ASMR]	The Mind of Bizzel	https://www.youtube.com/watch?v=qBFPP4CWaoM&list=RDqBFPP4CWaoM&start_radio=1	48 B	46:27
New Age/Spiritüel	Şifa/Enerji	NAgSpŞE1	[Reiki ASMR]	MassageASMR	https://www.youtube.com/watch?v=wIKgLMlpHro	6,3 Mn	24:56
New Age/Spiritüel	Şifa/Enerji	NAgSpŞE2	ASMR Reiki for Sleep Body Scan & Hypnosis to Fall Asleep Fast (Hand Movements, Finger Flutters)	ediyasmr	https://www.youtube.com/watch?v=51Kjn6exDro	1,8 Mn	29:52
New Age/Spiritüel	Şifa/Enerji	NAgSpŞE3	ASMR Energy Healing clinic	Latte ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=-TuijB5KWM	2,4 Mn	52:43
New Age/Spiritüel	İbadet Ambiyansı	NAgSpIA1	ASMR Meditation with Crystal Singing Bowls 432Hz	WhispersRed ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=zQMboCqPGKk	312 B	38:35
New Age/Spiritüel	İbadet Ambiyansı	NAgSpIA2	ASMR Reiki, Heart Chakra Balancing, Spiritual Energy Cleansing, Plucking Negative Energy	Tabuhan ASMR	https://www.youtube.com/watch?v=qMB1ze_yssE&t=101s	1,9 Mn	56:49

Son Notlar

Kurumsal dinlerden ziyade bireysel deneyimlere ve içsel süreçlere yönelen çok çeşitli inanç ve pratikleri kapsayan geniş bir şemsiye kavramdır. Özellikle pagan gelenekleri, Doğu mistisizmi, şamanik öğeler, alternatif iyileştirme yaklaşımları ve astroloji New Age (Yeni Çağ) yönelimlerinin başlıca örnekleri arasında yer almaktadır (Giddens, 2012, s. 1079)

² Videolara erişim 01.08.2025-04.09.2025 tarihleri arasında gerçekleştiğinden çalışmamızdaki sayısal veriler değişkenlik gösterebilir.

MEDIAD

Medya ve Din Araştırmaları Dergisi | Journal of Media and Religion Studies

ARAşTIRMA MAKALESİ | RESEARCH ARTICLE

Aralık-December 2025, 8(2), 649-674

Geliş-Submission: 06.09.2025 | Kabul-Acceptance: 14.12.2025

| Yayın-Publication: 31.12.2025

DOI: doi.org/10.47951/mediad.1779046

Digital Spirituality in ASMR Videos: A Sociological Analysis of Religious Content and Virtual Sacred Experiences

Abdurrahman YALÇI*

Extended Abstract

Introduction

Digitalization is reshaping not only how religion is represented but how it is felt, enacted, and circulated. On platforms like YouTube, media logics-recommendation systems, channel economies, engagement metrics-co-produce authority, ritual, and community, bringing together affective techniques of intimacy with religious/spiritual vocabularies. Autonomous Sensory Meridian Response (ASMR) videos are a particularly revealing site of this hybridization. Their core formal resources-whisper, very close microphone work, slow tempo, rhythmic repetition, and elongated flows-are widely mobilized to induce relaxation, sleep, and tingling sensations. Our study investigates how these sensory affordances are braided with religious repertoires (prayer/recitation, mantra/dhikr, healing/energy, worship ambiances) and what this hybridization implies for contemporary religiosity online.

From a sociology of religion perspective, we aim to: (i) map how religious/spiritual content is configured in YouTube ASMR; (ii) identify the sensory-discursive strategies that produce intimacy, calm, and ambient co-presence; and (iii) interpret these practices through mediatization and the broader transformation of spirituality (e.g., therapeutic orientations, re-enchantment, occulture). The guiding questions are: Which sensory tactics and paratextual promises dominate religious ASMR? How do viewers' testimonies align with these promises? How do patterns differ across traditions and modes? Conceptually, we introduce "digital sensory religiosity" and a cross-tradition mode typology linking sensory tactics to ritual vocabularies, clarifying how platform dramaturgies organize intimacy, care, and belonging online.

Methodology

We employ an internet-centered qualitative design integrating netnography, sensory ethnography, and close textual-auditory reading. The analysis is theoretically informed by mediatization (Hjarvard), sensational forms and acoustic mediation (Meyer; Eisenlohr), re-enchantment/occulture (Partridge; and the broader "spiritual turn" literature, Houtman & Aupers), platform dramaturgies of digital intimacy (Zappavigna), and Islamic sound aesthetics that distinguish murattal from more performative vocalities (Nelson). Rather than treating "religion

---

* Assist. Prof., Kafkas University, e-mail: ayalcia@gmail.com, orcid.org/0000-0002-6375-0701, Kars, Türkiye

online” as mere content, we approach it as a sensory-affective infrastructure shaped by platform logics, microphone technique, and listening situations (e.g., headphones, nighttime routines).

Using purposive maximum-variation sampling, we compiled a balanced corpus (n = 40) of YouTube ASMR videos across four traditions: Christian (n=10), Islamic (n=10), Buddhist/Hindu (n=10), New Age/Spiritual (n=10). Each video was additionally coded by mode: prayer/recitation, mantra/dhikr, healing/energy, and worship ambience. For each case we gathered (1) stream notes on audio-visual form (whisper types, mic proximity/binaurality, tempo/looping, resonance, visual POV and ritual objects); (2) paratext (title, description, tags, thumbnail, and “chapters” timestamps where available); and (3) anonymized viewer comments (≤25 words, original spelling preserved). A register of Video_IDs and an appendix table support traceability.

Fieldwork consisted of iterative, close headphone-listening sessions, including night/bedtime contexts to mirror typical consumption. We produced structured memos and scene logs with timestamps where applicable. Analysis followed reflexive thematic analysis with code families for sensory tactics (whisper type, binaurality, repetition), visual dramaturgy, paratextual promises (sleep/relax/heal/manifest), and ethics/context. Modes functioned as analytic axes to compare across traditions. Triangulation linked stream-paratext-comment layers; scene exemplars were cross-checked against the sample register (Video_IDs). Our approach privileges transparency (audit trail, analytic memos) over inter-coder reliability, consistent with reflexive TA.

Conclusion

Across the forty-video set, total reach amounted to ~42.77 million views. Healing/Energy concentrated ~60.2% of all views (~25.75 million), followed by Prayer/Recitation (~19.5%; ~8.32 million), Worship Ambience (~11.9%; ~5.10 million), and Mantra/Dhikr (~8.4%; ~3.60 million). By tradition, New Age/Spiritual totaled ~17.10 million (Healing/Energy ≈ 61.4%); Buddhist/Hindu ~13.37 million (Healing/Energy ≈ 89.4%); Christian ~8.16 million (Prayer/Recitation ≈ 44.3%); Islamic ~4.14 million (Prayer/Recitation ≈ 63.4%). Duration trends showed longer flows in Prayer/Recitation and Worship Ambience (extended readings, monastic/temple ambiences) and shorter, scalable sessions in Healing/Energy (e.g., Islamic healing clips ~16 minutes; New Age healing sessions ~35–36 minutes).

We identify a shared aesthetic spine across traditions—whisper/soft speech, very close mic/binaural capture, slow tempo and repetition, elongated flows—that constructs intimate accompaniment and ambient co-presence through headphones. This spine is locally differentiated: Islamic cases frequently adopt murattal-like close delivery (soft recitation with page/pen tracking), rhythmic dhikr/tesbih, and role-play settings; “rukya/relief” paratexts pair with comments about safety at sleep onset. Christian cases foreground a pastoral-care dramaturgy combining scripture whispering, rosary cycles, and hymn resonance with tactile triggers (page rustle, bead tapping); paratext promises (“comfort,” “prayer for you”) align with testimonies of solace in grief/anxiety. Buddhist/Hindu cases emphasize mantra cycles and sound-bath architectures (crystal/Himalayan bowls, low-frequency drones), with paratexts invoking 432/528 Hz and “deep calm”; comments report faster sleep and reduced anxiety. New Age/Spiritual cases combine affirmations/intentions, reiki-like energy work, and singing-bowl ambiences; promises of cleansing/manifesting are echoed by durable user loyalty (“I return every night”).

Titles, descriptions, tags, and thumbnails consistently promise sleep, relaxation, healing, protection, and/or manifestation. In comment fields, viewers report falling asleep, reduced anxiety, feeling prayed for/held, and a sense of community—an alignment between platform promises and embodied reception. This alignment is central to what we call digital sensory religiosity: the convergence of sensory technique and spiritual discourse in platformed intimacy.

The dominance of Healing/Energy in reach suggests the ascendancy of therapeutic religiosity within platform environments, where sensory tactility (whisper, mic-proximity, resonance) fuses with spiritual lexicons (prayer/mantra/energy) to produce soothing, protective atmospheres. This pattern coheres with mediatization (religion subsumed within media logics), sensational forms (ritualized sonic temporalities enabling belonging), and digital intimacy dramaturgies (second-person address, POV, proximity). Islamic murattal-like delivery shows how platform aesthetics can resonate with but not replicate normative devotional vocalities; New Age/Buddhist sound baths exemplify an occultural hybridization of therapeutic modalities with sacred sound. Conceptually, we offer a typology of modes that travels across traditions while retaining distinctive dramaturgies, clarifying how prayer/recitation and worship ambience provide long-flow companionship, whereas healing/energy scales through shorter sessions with high reach.

For the sociology of religion, findings foreground the affective–sensory infrastructures of contemporary religiosity and the role of platform dramaturgies and metrics in organizing attention, care, and belonging. The typology and comparative analysis offer a transferable lens for studying hybrid religious media beyond ASMR (e.g., live prayer rooms, meditation streams, pastoral podcasts). Future work should incorporate mixed-methods audience research, cross-lingual/cross-regional comparisons, and physiological or phenomenological measures to test mechanisms linking sound design (whisper type, resonance, repetition) to soothing, safety, and sleep in religious/spiritual contexts. More broadly, our results invite a reconsideration of how banal, routinized, yet affectively potent spiritual practices are being normalized at scale within platform ecologies.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı / Contribution of Authors

Araştırma tek bir yazar tarafından yürütülmüştür.

The research was conducted by a single author.

*****

Çıkar Çatışması Beyanı / Conflict of Interest

Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

There is no conflict of interest with any institution or person within the scope of the study.

*****

İntihal Politikası Beyanı / Plagiarism Policy

Bu makale intihal.net yazılımıyla taranmıştır. İlgili dergi kurallarına uygundur.

This article has been scanned using the intihal.net software and adheres to the relevant journal's guidelines.

*****

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı / Scientific Research and Publication Ethics Statement

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi"

kapsamında uyulması belirtilen kurallara uyulmuştur.

This study adheres to the rules specified under the "Higher Education Institutions Scientific

Research and Publication Ethics Directive."